ZENDEGI - SALAM
ضمیمه روزانه روزنامه خراسان
پنج‌شنبه • ۳۱ فروردین ۱۳۹۶
۲۲ رجب ۱۴۳۸ • ۲۰ آوریل ۲۰۱۷
۷۳۸

زندگی سلام

نگاهی به حرفه «شومَن»ی، به بهانه انتشار خبر
بلیت ۳۰۰هزار تومانی جُنگ شادیِ حسن ریوندی

خنده‌های پولکی

آذر صدارت-«بلیت کنسرت خنده حسن ریوندی، استندآپ کمدین مشهور که قرار است ۱۹ اردیبهشت در تالار وزارت کشور برگزار شود، به مرز ۳۰۰ هزار تومان رسید!» این خبری بود که یکی دو روز اخیر، در خبرگزاری‌ها و کانال‌های معتبر تلگرامی منتشر و از آن به عنوان یک «اتفاق بی‌سابقه» یاد شد و طی تماسی که زندگی‌سلام با ریوندی داشت، مورد تایید قرار گرفت. اینکه در روزگاری که هزینه متوسط یک جلد کتاب، بین ۲۰ تا ۳۰ هزار تومان است، قیمت بلیت یک سئانس سینما بین ۱۰ تا ۱۵هزار تومان است و ورودیِ کنسرت موسیقی چهره‌های مطرح پاپ و سنتی نهایتا ۲۰۰ هزار تومان است و همین‌ها هم البته در سبد فرهنگی خانواده‌ها جایی ندارد، توجیه بلیت ۳۰۰هزار تومانی برای یک جُنگ شادیِ ۲ ساعته چیست و استقبال و خرید مردم، نشان دهنده عطش و نیازشان به شادی و خندیدن هست یا نیست و اصلا تهیه‌کننده این برنامه کیست، نکات مهمی است که نیاز به تامل و بررسی دارد اما امروز قرار است به بهانه داغ شدن بازار شومن‌ها، نگاهی داشته باشیم به مفهوم و شکل‌های مختلف این حرفه و مرور ویژگی‌های برخی از مطرح‌ترین شومن‌های کشورمان. در کنار این‌ها گپ و گفتی داشتیم با حسن‌ریوندی درباره شرایط حرفه متفاوتش، حال و هوای این روزهایش و البته جزئیات ماجرای بلیت ۳۰۰ هزار تومانی. با ما باشید.

شومـــن کیـه؟

فرهنگ فارسی معین می‌گوید: «شومن، به مردی می‌گویند که عهده‌دار اجرای یک برنامه است.» ویکی‌پدیای فارسی، شومن را «اجراکننده نمایش و برنامه، گرداننده یک سیرک یا برنامه رنگارنگ» معنی می‌کند و ویکی‌پدیای انگلیسی می‌گوید: «مفهوم شومن در کشورهای مختلف دنیا، بسته به فرهنگ آن کشور متفاوت است؛ در ترکیه، شومن نام دیگر مجری‌های برنامه‌ها و میان‌برنامه‌های تلویزیونی است و در استرالیا، به کسانی که بین راندهای مسابقه بوکس، حاضران را سرگرم و مسابقه را داغ‌تر می‌کنند، شومن گفته می‌شود.» منتها به شکل کلی، شومن کسی است که در برنامه‌های تلویزیونی، همایش‌ها، مراسم و... وظیفه سرگرم کردن مخاطب را با بیان لطیفه، تقلید صدا، خواندن ترانه، اجرای استندآپ و خاطره به عهده دارد. البته ممکن است یک شومن همه این کارها را با هم انجام ندهد. در دنیا، «شومن»ی یک تخصص، یک حرفه و یک هنرِ جدی به حساب می‌آید و بد نیست بدانید در کشوری مثل استرالیا، مدرسه شومنی با حدود ۹۰ دانشجو وجود دارد. شومنی هم مثل دیگر شاخه‌های هنری، شکل‌های مختلف دارد. شومن‌بازیگر و شومن‌مجری، شاخص‌ترین شکل شومنی است.

■ شومن‌مجری کدومه؟

مجری، کسی است که مثل گویندگانِ اخبار، خلاقیت به‌خصوصی در اجرا ندارد. اما شومن‌مجری، بخشی از اتاق فکر برنامه‌ای است که اجرایش را به عهده دارد. کسی که صاحب ایده و خلاقیت است و «شو» یا برنامه، به اسم و اعتبار او محبوب و دیدنی می‌شود و تصور برنامه بدون اجرای او، سخت است. شومن‌مجری آدم خلاقی است که می‌داند چطور با شوخی و شوک و سورپرایز، مخاطب را در سالن یا پای تلویزیون نگه دارد. مثلا رضا رشیدپور، از شومن‌مجری‌های جذاب و خلاق و توانمند ایرانی است. این شومن‌مجریِ موفق، با اجرای برنامه گفت‌وگو محورِ «شب‌شیشه‌ای» گل کرد اما در کل اجرای صحنه‌ای‌اش در برنامه‌ها متفاوت‌تر و جالب‌تر از اجرای تلویزیونی‌اش است.

■ شومن‌بازیگر چیکار می‌کنه؟

شومن‌بازیگری، مدلِ دیگری از شومنی است که بازیگر با خلق یک تیپ و شخصیت، به اجرا می‌پردازد. شومن‌مجری‌ها فقط یک موضوع در اختیار دارند و براساس آن موضوع به گپ و گفت می‌پردازند اما شومن‌بازیگرها، یک سناریو و یک طرح برای اجرا دارند. ماجراهای بانمک اوستا و عبدلی با بازی «امیر پارسی و جواد انصافی»، از نمونه‌های قدیمی اما ماندگار اجرای دو شومن‌بازیگر بود و کاراکتر استاد کهنمویی در مجموعه خندوانه با اجرای دلچسب «احمد زیکساری» از بهترین و جدیدترین نمونه‌های شومن‌بازیگری است.

حسن ریوندی در گفت‌وگو با «زندگی سلام» از رقم جنجالی بلیت کنسرت خنده‌اش می‌گوید

۳۰۰ هزار تومان رقم بالایی برای شادی نیست!

حسن ریوندی کمدینی است که پیش از ظهور گوشی‌های هوشمند و شبکه‌های اجتماعی چندان شناخته شده نبود، اما از وقتی بارگذاری ویدئو روی سایت‌هایی مثل آپارات رونق گرفت و گوشی‌های هوشمند از راه رسید، کلیپ‌های او هم دست به دست شد و چهره او هم شناخته شده تر. حالا به نظر می‌رسد کارش آنقدر گرفته که برای برنامه اش بلیت ۳۰۰ هزارتومانی می‌فروشد، هر چند گویا این بلیت برای جایگاه خاصی در سالن است، اما این رقم بسیار عجیب است و باید دید چقدر از آن استقبال می‌شود. به خصوص این که اگر یک خانواده سه نفره بخواهند برای تماشای این برنامه بروند باید رقمی تقریباً معادل حقوق قانون کار یک کارگر را پرداخت کنند. اما خود ریوندی معتقد است این رقم با توجه به هنرش و مشکلات کارش و از همه مهم تر نیاز جامعه به شادی زیاد نیست! هر چند این سوال پیش می‌آید شخصی که برای تماشای چنین برنامه ای حاضر است ۳۰۰ هزار تومان بپردازد، شادی برنامه چقدر برایش ضروری است و چه تعریفی از شادی دارد. به بهانه جنجال مربوط به رقم بلیت، با ریوندی گپی زدیم که می‌خوانید.

■ آقای ریوندی، بلیت ۳۰۰ هزار تومانی برای یک جنگ شادی؟ چه خبر است؟

رقم بالایی نیست؛ در جامعه ما همه عادت کرده‌اند برای کارهای دیگری رقم‌های بالایی خرج یا دریافت کنند. مثل فیلم «چند می‌گیری گریه کنی؟»؛ اما علیرغم نیاز و عطش شدید جامعه به نشاط و خنده، کمتر برای برنامه‌های شاد ارزش قائلیم. حرفم این است که اگر می‌بینیم مردم جامعه، درست یا غلط برای هر اتفاق و حادثه‌ای جوک می‌سازند و علیرغم همه این تلاش‌ها، باز هم عصبانیت در جامعه موج می‌زند و کافی است توی ترافیک، یک بوق اضافه بزنی تا راننده‌ها به سمتت حمله‌ور شوند، نشان دهنده نیاز جدی جامعه به شادی و رهایی فکر است. این وسط، یکی مثل من که خداوند یک استعداد و توانایی به او بخشیده، کاری که می‌تواند انجام دهد این است که اول یک فضای شاد و مثبت برای مردم ایجاد کند و در همان فضا، یکی دو نکته اخلاقی و آموزشی هم یادشان بدهد. حتما می‌دانید که آدم‌ها وقتی شادند، انعطاف و پذیرششان هم بالاتر است و آن لحظه‌ها، بهتر یاد می‌گیرند. به‌خصوص اگر یک آدم خوشحال و متواضع با لحنی صمیمی و خودمانی این نکته‌های فردی و اجتماعی را یادآوری کند تا مثلا یک آدمی با جدیت و تحکم. این نیاز و کارکرد را بگذارید کنار بسته شدن صفحه شخصی من در اینستاگرام که محل خوبی برای اطلاع‌رسانی فعالیت‌ها و تبلیغ برای برنامه‌هایم بود که آن هم ظاهرا به خاطر سوءتفاهم‌هایی تعطیل شده و با توجه به هزینه بسیار گران تبلیغات در کشور ما، شاید این قیمت، قیمت زیادی نباشد.

■ عنوان حرفه شما شومنی است؟ شما خودتان را یک شومن می‌دانید؟

از حرفه ما با اسم‌های مختلفی یاد می‌کنند؛ مجری جُنگ شادی، شومن یا به تازگی و به واسطه برنامه خندوانه، استندآپ کمدین. بله، من هم در همین دسته هستم.

■ ظاهرا اولین فعالیت رسمی و مجوزدارتان، برمی‌گردد به اوایل دهه ۹۰ در برج میلاد...

نه. من ۲۵ سال است مشغول به این کار هستم و اتفاقا بیشتر کارهایم هم در مراسم و همایش‌های برندهای بزرگ و شناخته شده بوده. منتها در سال‌های اخیر و به‌خاطر شبکه‌های مجازی که رسانه‌هایی قوی هستند و این روزها در جیب و دستِ هر کسی وجود دارد، بیشتر دیده و شناخته شدم.

■ شرایط شغل شومن‌ها چه‌جوری است؟ شما کار شادی دارید؟

شرایط شغل ما از آن شرایطی است که به قول معروف، داخلش خودمان را کُشته، بیرونش مردم را. من اوایل که این کار را شروع کرده بودم، تا مدت‌ها برایم سوال بود چرا کمدینی مثل چارلی‌چاپلین از افسردگی رنج می‌برده، یا بسیاری از کمدین‌ها، عصبی‌اند. حتی گاهی فکر می‌کردم این ادا و اطوارها را درمی‌آورند برای معروفیت بیشتر. اما بعدها که زمان گذشت، متوجه شدم این شغل، شغل بسیار سختی است که اگر حواست نباشد کاملا افسرده‌ات می‌کند.

■ شما حواستان به خودتان هست؟

بله. من دو سال است که تحت نظر یک روانشناس، جلسات منظم روانکاوی دارم. این جلسات کمک زیادی کرده که شاد باشم و با دشواری‌های حرفه‌ام کنار بیایم.

■ منظورتان از سختی کار، تولید محتوای مناسب و انرژی است که زمانِ اجرا روی استیج می‌گذارید؟

بخش مهمی از آن، این است. من نمی‌خواهم کار خواننده‌ها را زیر سوال ببرم ولی یک خواننده فارغ از زحمتی که برای آلبوم کشیده، وقتی کنسرت دارد، روی سن حاضر می‌شود، یک سری ترانه‌های تکراری اجرا می‌کند که تازه نصف آهنگ‌ها را هم حاضران همخوانی می‌کنند و تمام می‌شود. ولی یکی مثل من، از مدت‌ها قبل باید جامعه و دور و بر را رصد کند، نکته‌ها را یادداشت کند، برای هر نکته سناریو بنویسد، برای هر سناریو گویش و لحن و زبانِ بدن مناسب طراحی کند و برای هر برنامه، دو سه ساعتِ تمام، متکلم وحده باشد. باید حواسم باشد حرف‌هایم تکراری نباشد و در عین حال که مردم را می‌خنداند، چیزی باشد که مردم دوست و نیاز دارند. کار راحتی نیست.

■ فعالیت شومن‌های خارجی را هم رصد می‌کنید؟

بله. به شکل جدی دنبال می‌کنم. حتما می‌دانید که در کشورهای خارجی، شومن‌ها جایگاه جدی و مهم و پذیرفته‌شده‌ای دارند و مورد حمایت دولت‌ها هستند. چرا که براساس تحقیقات، تاثیر کار و فعالیت‌شان نقش مهمی بر سلامت و بهداشت روانی جامعه دارد. مردم را می‌خندانند و فشارهای عصبی‌شان را تخلیه می‌کنند و در عین حال با بیان نکته‌های انتقادی، مردم را آگاه می‌کنند و با همین قدم‌های کوچک، از هدر رفتن میلیاردها دلار سرمایه برای درمان‌های پزشکی و روان‌پزشکی جلوگیری می‌کنند.

■ به شکل کلی چه‌جور آدمی هستید؟ روحیه و رفتارتان چه شکلی است؟

من آدم به شدت برونگرایی هستم! برونگرایی به شکل افراطی‌اش خوب نیست و به کمک روانشناسم دارم سعی می‌کنم متعادل شوم.

■ شما آدم پولداری هستید؟ در حرفه شما، پول خوبی جابه‌جا می‌شود؟

این روزها پولدار به کسی می‌گویند که خانه و خودروی میلیاردی داشته باشد. با این تعریف، نه، من اصلا آدم پولداری نیستم. دستمزدها هم در حرفه من معمولی است. حالا نگاه نکنید به رقم بلیت جدیدترین برنامه‌ام. حتی اگر بیست صندلیِ ردیف اول ۳۰۰ هزار تومان فروخته شود، سرجمع می‌شود ۶ میلیون تومان. ۶ میلیون تومان برای آدمی مثل من که بیش از خنداندن و پول درآوردن، دغدغه فرهنگی دارم، رقم بالایی نیست.

من اوایل که این کار را شروع کرده بودم، تا مدت‌ها برایم سوال بود چرا کمدینی مثل چارلی‌چاپلین از افسردگی رنج می‌برده، یا بسیاری از کمدین‌ها، عصبی‌انـــد اما بعدها که زمان گذشت، متوجه شدم این شغل، شغل بسیار سختی است که اگر حواست نباشد کاملا افسرده‌ات می‌کند

نگاهی به ویژگی‌های شناخته‌شده‌ترین شـومن‌های ایرانی

	حرفه؟	تخصص؟	چه‌جوری گل کرد؟	روزهای اوج؟
	محمود شهریاری	شومن‌مجری	*اجرای گرم *تعریف لطیفه و خاطره	اجرای برنامه «بعد از خبر» در کنار جواد آتش‌افروز	دهه ۷۰
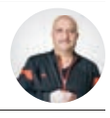	مسعود روشن‌پژوه	شومن‌مجری	*اجرای پرهیجان مسابقات	اجرای «مسابقه محله»	دهه ۷۰ و ۸۰
	رضا رشیدپور	شومن‌مجری	*تاک‌شو *اجرا	اجرای تاک‌شوی «شب‌شیشه‌ای»	دهه ۸۰
	حمید ماهی‌صفت	شومن	*تعریف لطیفه و خاطره	اجرای جُنگ‌های خنده با عنوان «مستربین» ایران	دهه ۸۰
	حسن ریوندی	شومن	*استندآپ کمدی *تقلید صدا	اجرای جُنگ‌های خنده و انتشار کلیپ‌هایش در فضای مجازی	دهه ۹۰
	امیر کربلایی‌زاده	کمدین	*استندآپ کمدی	اجرای استندآپ کمدی در برنامه خندوانه	دهه ۹۰
	سامان گوران	شومن	*تقلید صدا	بازی در مجموعه «خنده‌بازار» و تقلید صدای چهره‌هایی مثل فردوسی‌پور و علی دایی	دهه ۹۰
	حامد آهنگی	شومن بازیگر	*استندآپ کمدی *تعریف لطیفه و خاطره *تقلید صدا	اجرای جُنگ‌های خنده اجرای استندآپ کمدی در برنامه خندوانه	دهه ۹۰

نگاهی به دستمزد فعلی شومن‌های ایرانی

چند می‌گیری بخندونی؟

ناصر رعیت‌نواز-شاید شما هم مثل ما کنجکاوید بدانید هنرمندان و شومن‌هایی که به لطف صدا و سیما، این روزها به شهرت و محبوبیت رسیده اند، برای حضور و اجرا در جشن‌ها و سمینارها و جُنگ‌های شادی چقدر پول دریافت می‌کنند؟ خب! حالا دیگر می‌دانیم. خبرنگار «زندگی‌سلام» برای اطلاع از چند و چون دستمزد اجرای این هنرمندان به عنوان متقاضی با آن‌ها یا مدیر برنامه‌هایشان تماس گرفته و هزینه یک اجرای دو ساعته در خردادماه که به واسطه ماه مبارک رمضان، ایام خلوت کارشان به حساب می‌آید را پرسیده. قبل از اینکه این مقدمه را نیمه تمام بگذارید و بروید قیمت‌ها را چک کنید، یادآوری می‌کنم به این رقم، باید هزینه بلیت رفت و برگشت هواپیما برای شومن و چند همراه به انتخاب خودش و سوغات شهر مقصد را هم اضافه کنید! قضاوت با شما.

چه کسی؟	حسن ریوندی	حمید ماهی‌صفت	حامد آهنگی	سامان گوران	امیر کربلایی‌زاده	مسعود روشن‌پژوه	محمود شهریاری
چند می‌گیره؟	۲۰ میلیون تومان	۱۵/۵ میلیون تومان	۱۵ میلیون تومان	۱۰ میلیون تومان	۸ میلیون تومان	۷ میلیون تومان	۵ میلیون تومان
شرایطش چیه؟	بلیت رفت و برگشت هواپیما برای سه نفر همراه	بلیت رفت و برگشت هواپیما برای دو نفر همراه	بلیت رفت و برگشت هواپیما برای دو نفر همراه	بلیت رفت و برگشت هواپیما برای دو نفر همراه	بلیت رفت و برگشت هواپیما برای یک نفر همراه	بلیت رفت و برگشت هواپیما برای یک نفر همراه	بلیت رفت و برگشت هواپیما برای یک نفر همراه